
Brukervennlig lærebok

BOKOMTALER

Målgruppen for dette verket er medisinstudenter. Det er skrevet i en vennlig, oppmuntrende tone. Man får inntrykk av at forfatterne virkelig ønsker at en student som har anskaffet seg boken, ikke bare skal lære mye anatomi og fysiologi, men bli begeistret for disse fagene. Det gis mange eksempler på nytten av presise kunnskaper når det gjelder å forstå og behandle sykdommer. Vi blir også presentert for leger og laboratoriepersonell som har gjort vellykkede karrierevalg, med penger og interessante faglige utfordringer som belønning. Det er i det hele tatt noe friskt og amerikansk over boken. Hvis man av dette får inntrykk av at den er lettvint og litt overfladisk, så er det aldeles feil. Forfatterne forklarer ofte ut fra "first principles", fra molekylært nivå.

Boken er inndelt i seks. Den første delen, som kalles The Body as a whole, omhandler kroppens organisering, biokjemisk grunnlag for liv, cellenes anatomi og fysiologi og de forskjellige vevstyper. Denne kompakte og pedagogisk fine enheten gir et faglig grunnlag, og fungerer som et innledende sammendrag før man gir seg i kast med de etterfølgende, ekspanderende fem delene. Disse er inndelt på følgende måte: Støtte- og bevegelsesapparatet, Kommunikasjon, kontroll og integrering av funksjoner, Transport- og forsvarssystemer, Respirasjon, fordøyelse, ekskresjon, Reproduksjon og utviklingsfysiologi.

Anatomi og fysiologi omtales sammen. Grensen mellom disse to fagene blir på doktorskolen stadig mer flytende. Det er også et eget anatomisk miniatlas bakerst i boken. De anatomiske plansjene har her omtrent samme utseende som vev i fikserte kadavre. Det kan nok gjøre det litt vanskeligere å orientere seg i en fart, men er å foretrekke sammenliknet med anatomiplansjer i kraftige og urealistiske primærfarger.

Boken har usedvanlig mange diagrammer, tabeller og tekstbokser med sykehistorier og andre historier. Noen vil synes at selve brødteksten er brutt opp i for korte avsnitt med egne overskrifter. Det kan være bra i et oppslagsverk, men fungerer ikke nødvendigvis like bra i en tekstbok. Men slik er nesten alle lærebøker satt opp i vår tid. Lange sammenhengende tekster virker nedslående. Det er mindre slitsomt å ta seg frem fra en overskrift til den neste når tekstblokkene er små. Man finner det samme i de fleste aviser. Det finnes ikke en eneste side i boken som har en uavbrutt tekst.

Flytdiagrammer med piler mellom små plakater tegnet i perspektiv er det også mange av. De gir knapt mer enn kvalitative assosiasjoner. Altfor ofte får man dem tilbake i eksamensbesvarelser (eventuelt med pilene i feil retning) med håp om at sensor ikke er så pirkete at han vil ha forklarende setninger med subjekt og predikat.

Boken har en god indeks og innholdsfortegnelse. Det er lett å orientere seg i den. Det er mange tabeller med nyttig stoff og en omfattende ordliste med forklaringer. Boken er organisert til selvstudium med innlagte spørsmål etter hvert avsnitt. Disse spørsmålene er ikke bare faktaspørsmål, men innbyr til kritisk tenkning. Mange av dem er virkelig gode. Med på kjøpet får man adgangskode til videre fordypning på interaktive Internett-sider som redigeres og oppdateres.

Den endelige utforming av teksten er foretatt av de to forfatterne. Det tror jeg har vært en stilistisk fordel. Hvordan medforfatterne har sett på denne ordningen, vet jeg ikke. Både medforfattere og konsulenter er listet inne i boken. Det brukes amerikanske enheter, men omregning til SI-systemet er foretatt i tabellene der også omregningsfaktorene er angitt.

Det er en tendens til at studentene velger forskjellige lærebøker. Dette er en stor lærebok som dekker mer enn pensum. Jeg tror likevel at det vil være en fordel for en PBL-studiegruppe hvis minst ...en student i gruppen har valgt å lese den. Hun ville i så fall ha grunnlag for mange interessante innspill.

AntonHauge

Fysiologisk institutt

Universitetet i Oslo

Publisert: 10. september 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.